

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — Administrația: Str. Cismădiei 3.

Se primumeră și la poste și la librării.

În București

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Abonament lunar

pentru Martie st. v.

— cu prețurile din capul foi —
invită

Administrațiunea giarului „TRIBUNA“.

Sibiu, 4 Martie st. v.

Abdicațiunea regelui Milan formează încă mereu obiectul de discuțiune al diarelor europene.

Și nici că se poate altfel.

Abdicațiunea unui suveran dela tronul seu regal este deja pentru sine un eveniment destul de important. Și cu atât mai important trebuie să fie în cazul de față, când se tractează de tronul unei țări în Orientul Europei, acest material de exploziune potrivit de a încurca într-o conflagrațiune generală întreaga Europă.

El privește foarte de aproape nu numai pe poporul sârbesc, ci pe toate popoarele din Peninsula-Balcanică, precum și pe marile puteri vecine, care au mai mult ori mai puțin interes, de a se menține ordinea în imediata lor vecinătate.

Scirile ce s'au adus până acum despre antecedentele și motivele abdicațiunii sunt atât de variate, încât din acele numai cu greu s'ar putea afla adevăratele cauze, care au putut împinge pe regele Milan spre un pas atât de hotărât.

Se pretinde, că el încă de pe timpul luptelor cu Bulgarii umbra cu gândul de a renunța la tronul străbunilor și că în timpul din urmă s'ar fi pus chiar și în înțelegere cu cabinetele din Berlin și Viena asupra acestei eventualități. Ba se ăice chiar, că împăratul Germaniei l'ar fi sfătuit cu insistență de a rămâne pe tron. De altă parte ează se fac toate încercările, de a dovedi, că abdicațiunea lui Milan a fost cauzată prin o revoluțiune de palat.

Fie ori-care adevăratele motive ale acestei hotărâri, faptul e, că Milan s'a dus, și că, avându-se în vedere tulburările interne, de care a fost cuprinsă Sârbia în timpul celor din urmă ani ai guvernării lui, e poate o norocire atât pentru poporul sârbesc, cât și pentru pacea generală, că numele lui nu mai figurează între domnitorii țărilor din Orient.

Un om decăzut moralicesce, despre ale cărui fapte aventuroase se vorbeau și se mai vorbesc încă și astăzi minuni, Milan nu mai putea rămâne în fruntea țării sale, fără de a o duce la

ruin, promovând mereu certurile interne și creându-i o poziție precă se poate de nesigură față cu străinătatea.

Prelungă toată bunăvoința ce va fi fost avându-o, el era incapabil de a menține relațiuni deopotrivă bune cu toate puterile străine interesate de soartea popoarelor din Balcani.

Deși monarhia austro-ungară a păstrat față cu Sârbia acea atitudine binevoitoare, care se putea numai aștepta dela un stat străin față cu o țară de la granițele lui, și nu s'a manifestat nici-o dată vre-o ingerență în afacerile ei interne, Milan, care în regina Natalia privia mereu o unealtă rusească, gata a se folosi de toate mijloacele spre a-l despoia de tron, nu a ținut cont de susceptibilitățile poporului sârbesc, ci a căutat în Austro-Ungaria în special dragostea Maghiarilor, creșdând poate, că el s'ar mai pute menține pe tron cu ajutorul protectorilor lui din urmă în casul, dacă dintr'un eventual războiu austro-ungar—rusesce, monarhia noastră va ieși învingătoare.

În felul acesta el s'a pierdut în cel cu înecul popularitatea înaintea poporului sârbesc, partidul progresist, unicul partid în țară, care fiind la putere, putea să mențină relațiuni amicale cu monarhia noastră, a fost redus la un număr de tot mic, și așa Milan cu noii sei sfetnici nu mai putea să conțeze mai departe nici la încrederea monarhiei austro-ungare.

De Rusia părăsit, de prietenia Austro-Ungariei nesigur, Milan, dacă mai rămânea pe tronul Sârbiei, putea să aducă țara într-o situație, care negreșit reclama intervenirea puterilor interesate și oferia cel mai bun privilegiu, de a accelera izbucnirea înfricoșatului războiu, pentru care se pregătuse Europa de un timp atât de îndelungat.

Ce e drept, până acum nu se scie încă, ce atitudine va lua Rusia față cu noul regim din Sârbia; dar' va afirma mult dela înțelepciunea și diplomația celor trei regenți, de a feri țara de ori-ce ingerențe străine și de a împedea ceea-ce poate-că putea să izbucnească, dacă regele Milan mai rămânea pe tronul Sârbiei.

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiu, 4 Martie st. v.

Parlamentul maghiar.

În ședința sa de alaltăieri, dieta din Budapesta a acceptat în a treia cetire proiectul de lege despre terminul de însinuare cu privire la pretențiile de despăgubire pentru regali și apoi s'a continuat dezbaterile specială asupra pro-

iectului de lege militară. Cu totul au vorbit patru oratori. Primul care a luat cuvântul a fost deputatul sârbesc Oscar Meltzl, care a apărut comitatul Sibiuului față cu atacurile din ședința premergătoare ale deputatului Alexie Papp.

Di Meltzl a constatat, că comitatul Sibiuului nu a făcut altceva, decât că s'a exerciat dreptul seu constituțional, când s'a exprimat vederile sale cu privire la o afacere publică. Respectivul conclud al comitatului nu conține nimic imparțial, dar' se exprimă în mod desaprobat, — ceea-ce se poate ceti printre șire, — asupra împrejurării, că o poziția fusionată de săptămâni încoace face preste puțină funcționarea regulată a legislativei. (Voci: nu e adevărat!) Oratorul s'a susținut afirmațiunea și deoare-ce de două-ori s'a greșit și a ăis „fuzionált ellenség“, în loc de „fuzionált ellenség“, deputații din opoziție au provocat un sgomot ne mai pomenit. Opoziția a luat cuvintele lui Meltzl drept vătămă de onoare și pretindea în mod sgomotos, ea să fie îndrumat la ordine. Meltzl a recunoscut, că a greșit, dar' a persistat în afirmațiunea, că opoziția, nesocotind adevăratele interese ale țării, de săptămâni încoace risipește timpul cel scump și banii cei scumpi. Comitatul Sibiuului e indignat pentru scenele ce se petrec în dietă și fac impresia, ca și-când omul nu s'ar afla într-o sală de consultațiune, ci într'un birt. După Meltzl a vorbit Kudlik. Deputatul Györfly a răspuns lui Meltzl, că opoziția apără constituția, prin urmare ea nu merită imputările ce i-le-a făcut, și concludus comitatului Sibiu dovedesce, că Sașii nu s'au cunoscut propriile lor interese. După-ce au mai vorbit în contra ș-lui 25 deputați Alexandru Kürthy și Nicolau Kun, la propunerea dlui D. Irányi, dieta a hotărât, ca în ziua următoare (15 Martie) să nu se ăină ședința.

Schimbarea de tron în Sârbia.

Privitor la motivele abdicațiunii regelui Milan circulă încă o mulțime de faime. Din cercurile sârbesci primesce giarul „Times“ împărtășirea, că Milan nu ar fi abdicat, dacă nu ar fi primit din Rusia o sumă considerabilă. Suspiciunea aceasta se exprimă publice în Belgrad și aceasta va fi și cauza, că Suceina nu va vota fostului rege jumătatea din lista civilă de până acum. Radicalii sânt de părere, că ar exista motive, de a nu acorda lui Milan vre-o sumă oare-

care, și cu atât mai puțin spre a o risipi prin Viena și Paris. În Belgrad se vorbește, că Milan ar voi să se căsătorească.

Aceeși corespondență raportează despre o declarațiune a lui Ristici. Ristici a ședut într'un cupeu cu corespondentul respectiv și s'ar fi exprimat astfel: „Oamenii mă ăin de rusofil, dar' ce înseamnă aceasta? Eu doresc să văd pe Sârbia independentă și puternică, de aceea am ăinut la Rusia. Noi datorim Rusiei cu mulțumită, căci ne-a eliberat pe un timp, când nici o putere europeană nu ne-a dat mână de ajutor și când Europa în adevăr era năisită a scuti integritatea imperiului otoman. Și în viitor e singură Rusia, care ne poate ajuta la ajungerea drepturilor noastre. Bosnia, Erțegovina, Sârbia-vechie și o parte din Macedonia sânt ale noastre și noi trebuie să ne năisim a le redobândi. Cu Austro-Ungaria trebuie să ăinem relațiuni amicale, fiindcă ne e un vecin puternic, dar' decând Austro-Ungaria a luat două din provinciile noastre, ea formează o pedecă pentru noi și ne ia prospectele pentru un viitor național. De altă parte de Rusia nu avem pentru-ce să ne temem. Înainte de a pune mână pe Sârbia, ea ar trebui să fie stăpână în Constantinopol.

Cestiunea irlandeză în parlamentul englez.

La 14 l. c. casa-de-jos engleză a respins cu 259 contra 193 voturi în a doua cetire bilul propus de parneliți ce are de scop o tractare mai bună a prinsonerilor, care pe basa legilor au fost arestați pentru evitarea crimelor. În decursul desbaterii a declarat Balfour, că ar fi poate de dorit o modificare a regulamentului pentru prinsoneri din considerări umanitare, dar' nu pentru astfel de prinsoneri, care agitează și care au fost arestați pentru brutalități.

„Novoie Vremia“ despre suveranii țărilor dunărene.

Am făcut amintire în Nrii nostri trecuți despre un articol al giarului rusesce „Novoie Vremia“, publicat din incidentul abdicațiunii regelui Milan. În cele următoare reproducem acel articol în traducerea „Românului“, căci este interesant a vedea, cum presa rusească profesează credința, că suveranii țărilor balcanice n'au decât să se plece înaintea Rusiei sau să se plece din țările lor.

Iată deci acel articol, căruia nu-i dăm decât importanța unei curiozități:

„După Alexandru, domn al Bulgariei, a venit rîndul lui Milan, regele Sârbiei; se poate,

ca în cîrînd să-i vină rîndul și regelui Carol al României.

„Toți acești domnitori au făcut o politică ostilă Rusiei și cei doi dintîiu au și cădut din pricina acestor greșeli politice, ear' căt despre regele Carol, a primit și dînsul acum de cîrînd al doilea advertisement.

„E natural, ca în Rusia nimenea să nu regrete căderea lui Milan; fostul rege al Sârbiei s'a pierdut deja de mult simpatia Rusilor și cu drept cuvînt. Cu toate-că între ce împăjurări favorabile s'a urcat pe tronul Sârbiei; fostii sei regenți au adus ordine în țară, poporul adora pe unsul seu, avea simpatia Rusiei, și aceasta era gata a-l ajuta la ori-ce nevoie.

„Prima greșală a făcut-o îndată după războiul cu Turcii. Sârbii scian, că Rusia nu-i va părăsi; Ristici a spus-o sincer, că în cele din urmă Sârbia o să provoace un războiu între Turci și Ruși, și a avut dreptate. Dar' succesele războiului n'au fost de natură a-l mulțumi pe Milan, și atunci s'a întâmplat, ca dînsul să pună mai mult preț pe simpatia Austriei decât pe cele ale Rusiei.

„Acum își ispășește păcatele de atunci. Mergînd pe calea periculoasă a politicii austriece, a pierdut ăntîiu încrederea clasei mai inteligente; ear' când prietenia cu Austria a cerut jertfe materiale, a pierdut și dragostea poporului.

„Încercarea de a recăștiga popularitatea — prin războiul contra Bulgariei — n'a reușit, ba s'a sfîrșit într'un mod nefast pentru el. Poziția lui de aci încolo a devenit insuportabilă. A și voit să abdice îndată, însă nu l'au lăsat cei dela Viena.

„Ear' evenimentele din urmă l'au discreditat atât de mult, încât s'a jucat nu numai cu soartea sa, dar' a pus în pericol chiar tronul.

„De sigur, că a abdicat pentru a putea să păstreze tronul dinastiei sale“.

Urmărirea ligei patrioților.

Procurorul Bouchez a cerut învoirea parlamentului pentru urmărirea senatorului și a deputaților din liga patrioților, pe basa instrucțiunii ce comitetul central al ligei a trimis comitetelor din arondisamente cu privire la o eventuală mobilizare a ligei.

În această intrucțiune se ăice:

„În fața măsurilor arbitrare ce ar putea lua guvernul față cu liga, a hotărît comitetul central să provoace subcomitetele din Paris a lua măsuri, de a se pute mobiliza numai decăt. Sub aceasta comitetul central înțelege, ca toți oamenii subcomitetelor, destinați pentru o eventuală mobilizare, să fie gata a se pune la dispoziția șefului de arondisament, pentru-ca în cas de a se intenționa disolvarea ligei: să fie cu toții la locul lor. Spre acest sfîrșit trebuie făcute unele mici modificări în organizarea ligei.“

Odessa; ear' Dwornikul cel nou a înțrat în slujbă numai dela 1 Iulie.

Politia șicirii și pe la vecini. Și se află, că Schulke, al cărei adevărat nume era Friderica Bengel, cu concăseana ei încă în 20 Iunie ar fi părăsit Nikolaieff-ul, dar' nimenea nu scia încăt au pornit.

Pe omul misterios cu fața de ăigan și cu trei nasturi de argint la îndoitura mănecii, precum și pe fata străină, oacheșă, cu păr lung și des, nu i'au vădut nimenea.

Kusma Wassilievici îndată-ce părăsi spitalul, cercetă însuși casa atât de fatală pentru el.

În odăița unde s'a petrecut cu Kolibri mai mîrosia a musc și mai erg o ușă tainică; la a doua vizită sofa era înăntea ei, și uci-gașii de bună-seamă prin ea s'au apropiat de el și prin ea l'au ăitrit.

Procesul se începu. Deosebite rapoarte și ordonanțe numerisate cu îngrijire sburară în diferite direcțiuni; după oare-care timp sosiau răspunsuri și întrebări... însă cu aceste procesul se sfîrși. Persoanele urmărite, uci-gașii, pare-că îi înăghișe pămîntul, și cu ei erau perduți și banii stăpînirii: o mie nouă-șaptezeci de ruble și câteva copeici în aur și în hârtie. Pe vremea aceea o sumă destul de însemnată. Dece ani de ăile i-s'a tot tras din plată, ca să se restituace banii stăpînirii, până-ce manifestă il liberă de această îndatorire.

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Neghină.

Din ăiori, toată ăiva n'noare,
Plugul câmpuri a brăzdat,
Și țărani plini de sudoare
Lă ameăzi au sîmînat.Tu vrei binecuvîntare?
Gazda n'cîrcîmă a înțrat,
Slugile șed la mîncare,
Ear' nevasta s'a culcat.Pe-arături paseri s'adună,
Și din grăul aruncat
Ei culeg sîmînta bună —
Cresci neghină ne'nețat!

Sofia Vlad Rădulescu.

Sublocotenentul Iergunoff.

De

Iwan Turgenieff.

Traducere de Ioan Popovici.

(Urmare și fine).

XXIII.

Kusma Wassilievici își deschise ochii. În giurul lui era lumină și tăcere... mîrosia a oțet și a piper. Preste el și lîngă el se mișca ceva alb. Se uită mai bine, era o perdeauă de pat.

Voi să-ăi ridice capul... nu puti; mîna... de asemenea.

Ce însemnează aceasta? Privi în jos... Înaintea lui zăcea un corp întins, acoperit cu o plapomă de lăna galbînă cu margini de coloarea scorțîșoarei. Era chiar trupul lui.

Voi să strige... dar' nu puti scoate nici un glas.

Mai cercă odată, își încordă toate puterile... numai un ton din nas slab se auzi.

Atunci răsunară nisce pași grei și o mână nervoasă dădu perdeaua la o parte. Un invalid cărunț cu o manta petecită se apropiă de pat și se uită la el. Dar' și Kusma îl privi. Un urciur mare de cositor fu apropiat de buzele lui Iergunoff. Lacom beu el din apa rece. Limba i-se deslegă.

„Unde sînt?“

Încă odată îl privi invalidul, apoi plecă și se întoarce cu un om într-o uniformă închisă.

„Unde sînt eu?“ — repetă Kusma Wassilievici.

„Precum vîd i-am redat viața“, — ăise omul cu uniformă închisă. „Cum te simți în spital?“ — adause el tare; — „dar' fii liniștit; vorbirea poate să-ăi strice“.

Kusma Wassilievici se miră, însă din nou cădă în stare letargică.

În dimineața următoare sosi doctorul. Kusma Wassilievici își venise în ori. Doctorul, dorindu-i grabnică însănătoșare, ăise să-l lege la cap.

„Cum, la cap? Să fiu eu...“

„Nu-ăi este iertat să vorbești, nu trebuie să te neliniștesci“, — îl întrerupse medicul. „Să stai de tot liniștit și să mulțumesci lui D-ăeu. Poplewkin, unde sînt compresele?“

„Și unde îmi sînt banii... banii stăpînirii?“

„Așa, ear' începe să vorbească în aiurea... Ghiăț, Poplewkin, repede ghiăț!“.

XXIV.

Mai trecu o săptămână. Kusma Wassilievici se însănătoșase atîta, încât medicul îi puti spune ce s'a întâmplat cu el. Și află următoarele:

În 16 Iunie cătră șapte ciasuri seara a cercetat el mai pe urmă casa dnei Fritsche. În 17 Iunie pe la ameăzi, adecă cu aproape 24 de ciasuri mai tîrziu, l'a aflat un vînat într'o hulă din marginea drumului de țeară ce duce la Cherson, două verste departe de Nikolaieff, cu capul despicat și cu pete vinete pe grumaz.

Uniforma și pieptarul erau desbambate, toate buzunarele întoarse, ear' șapca și cuțitul de vînatore nicăiri. Cîngătoarea cu banii ca în palmă. Iarba călcată, urmele multe și late în nășip și în lut erau dovezi, că șermanul sublocotenent a fost ăntîiu ăitrit în hulă și numai după aceea i'au despicat capul, — nu cu sîcurea, ci cu sabia, poate chiar cu cuțitul lui de vînatore: În lat înțins dela drum până la hulă nu se vedea nici o picătură de sînge, precând în giurul

capului era baltă. Și nimenea nu trăgea la îndoeală, că el a fost mai ăntîiu amețit de ucigăși, apoi în timp de noapte adus în hulă, unde au voit să-ăi stingă lumina vieții fără nici o milă.

Kusma Wassilievici a scăpat cu viață, dar' numai în urma constituțiunii sale adevărat de fer. În 22 Iulie, adecă după cinci săptămâni, își veni ear' în simțiri.

XXV.

Kusma Wassilievici făcu numai decăt arătare la autoritățile superioare despre nenorocirea lui, amintind în scris și cu gura toate amănuntele și dănd adresa dnei Fritsche.

Politia făcu grabnică cercetare în casa arătată, dar' nu găsi nici suflet de om, — paserile și-au părăsit de mult cuibul. Se luă la întrebare proprietarul casei. Însă dela acest moșneag surd nu aflară mai nimica. El locuia în cealaltă parte a orașului și scia numai atîta, că înainte cu patru luni a închiriat casa unei Jidovoace cu numele Schmul sau Schulke, provădută cu pasaport, pe care el l'a și arătat politiei.

Apoi s'a mai mutat la ea o femeie, declară el; așiderea provădută cu pasaport, — dar' că cel fel de meserie aveau, el nu poate spune, că au mai locuit ori ba la ele chiriăși, asemenea nu scie și nici n'a auzit să fi locuit; că omul, pe care l'a avut atunci în casă ca „Dwornik“ a plecat de mult la

*) Dwornik, e un fel de administrator al treburilor casnice, chivernisitor, econom.

Mai departe dăce instrucțiunea:

„Pe viitor fiecare arrondissement are să țină 42 de patrioți gata de marș, din care toți trebuie să aibă un grad, adică un șef de arrondissement, 16 șefi de secții, tot atâția adjutanți etc.“

Instrucțiunea încheie: „Cu un cuvânt, serviciul trebuie astfel organizat, ca toți liguisti din Paris să poată primi în decurs de două ore ordinul de mobilizare.“

Provocându-se la aceste instrucțiuni, dăce procurorul în cererea sa către parlament, că liga dela 1882, care urmărea scopul revindicării provinciilor pierdute, a încetat de a mai exista și că toleranța, care s'a acordat marimonoasei ideii, din care s'a născut liga, nu se poate nici-când acorda și ligei, care se disoalvă acum, căci aceasta este contrară instituțiilor publice, pe care voește să le restitue sub scutul numelui său, care este o minciună.

Procurorul se provoacă mai departe la art. 291 și 292 din codul penal, care interdică formarea de asociațiuni de mai mult ca 20 persoane fără aprobarea guvernului, ear' liga patrioților n'a obținut această aprobare. În sensul articolului citat, precum și al altor legi, cine aparține unei societăți neaprobată de mai mult ca 20 membri poate fi pedepsit cu închisoare dela două luni până la un an și amendă în bani dela 50 până la 1000 franci, ear' în cas de repetiție se poate aplica pedeapsa dublă.

Sub aceeași pedeapsă cad și complicitii societăților neaprobată, ear' de atare se consideră aceia, care au pus la dispoziția societăților sau le-au închiriat casele lor spre scopul, de a ține adunări în ele.

Procurorul se provoacă mai departe la §-ul 13 din decretul dela 1848, care sună: „Societățile secrete sunt interdicte. Aceia, care se vor dovedi, că au aparținut unei societăți secrete, cad sub pedeapsa dela 100—500 franci și închisoare de șase luni până la doi ani, precum și pierderea drepturilor cetățenești dela unul până la cinci ani. Față cu conducătorii și fondatorii acestor societăți se poate duplica pedeapsa. Aceasta nu exclude condamnarea pentru crime sau delict, care stau în legătură cu aceeași afacere.“

După-cum se vede cabinetul Tirard și cu deosebire ministrul de justiție Thevenet are nu numai energia, ci și destulă basă juridică, pentru a sdrobi pe domnul Deroulde și liga sa, care „s'a făcut garda aspirațiilor dictatoriale ale generalului Boulanger“.

Acesta din urmă nu este cuprins în urmărirea ligei patrioților, fiindcă nu este membru al ei, dar' după-cum se scrie din Paris, guvernul are și în contra lui destule dovezi la dispoziție, pentru de a-l da pe alte baze în judecată.

Cestiuni bisericesci.

Declarațiune.

Preoțimea română greco-catolică din traul protopopes al Mureșului, întrunită în sinod, a luat cu cea mai mare indignațiune la cunoștință calomniile și invectivele reuțicioase ce un așa numit preot nu s'a sfuit a le publica în Nrul 37 al „Tribunei“ din a. c. în contra Excelenței Sale metropolitului Dr. Ioan Vancea și a demailor bărbați, care sânt de ajutor Excelenței Sale în ocăruierea arhidiecesei. Preoțimea numită se simte și ea vătămă în onoarea și renumele său prin calomniile îndreptate în contra capului ei, și drept

aceea cred a împlini o datorință sfântă, declarând sârbătorește și în public, că ea:

1. Condamna și desaproabă toate afirmațiunile conținute în articolul numit dela început până la litera din urmă, trimbându-le de nise calomniilor infame, și protestează solemn în contra însinuării, că chiar și unul dintre membrii ei ar consimți cu părerile exprimate în acel articol; pentru-că:

2. Mărețele instituțe de cultură, fundațiunile cele multe, îmbunătățirile care se fac din și în și în administrarea bisericească, multele biserici și școli, noue, prosperarea pe terenul moral și cultural, sânt dovezi viue, care laudă din destul faptele capului bisericii noastre și ale consilierilor și ei și înfruntă reuțata intrigantului preot; prin urmare:

3. Noi dăm numai tributul adevărului, când exprimăm recunoștința, alipirea și supunerea noastră necondiționată față cu Excelența Sa, precum și față cu toți acei binemeritați bărbați, care li ajută în guvernarea arhidiecesei.

Mureș-Oșorheiu, în 14 Martie 1889.

Basiliu Hossu, președinte; Basiliu F. Saltechi, notar eparch; Ștefan C. Borosiu, preot gr.-cat. în Ciuc-St.-Ivan; Simeon Moldovanu, preot gr.-cat. în Chinoș; Teodor Șerban, preot gr.-cat. în Crăciunel; Ioan Florianu, preot gr.-cat. în Mădărașul-de-Câmpie; Alexandru Maioru, preot gr.-cat. în Tirimia-mare; Constantin Cotoreu, preot gr.-cat. în Andrașfalău; Mihail Tataru, preot gr.-cat. în Sânt-Ioana; Vasile Șerbanu, preot gr.-cat. în Mederaș; Dimitriu Calimanu, preot gr.-cat. în Ciavaș; Ioan Rațiu, preot gr.-catolic în Samsond; Alexiu Viciu, preot gr.-catolic în Nirașteu; Aron Matheiu, preot gr.-cat. în M.-St.-Ana; George Muresianu, preot gr.-cat. în Harțeu; Petru Popp, preot greco-catolic în Șabăd; Laurențiu Cornea, preot gr.-catolic în St.-Lorinț; Nicolau Harșianu, preot gr.-cat. în Uroiu; Aurel Ladosianu, preot gr.-catolic în Ernea; Augustin Mera, preot gr.-catolic în Mineșul-de-Câmpie.

CRONICĂ.

Camera advocațională din Dobrițin aduce la cunoștință, că avocatul din Oardimic Dr. Leopold Frenkel s'a înscris în lista acelei camere.

Ministrul de justiție Fábinyi, care nu a avut atac de apoplexie, precum se credea la început, ci o curgere de sânge, se află acum mai bine și se sperază, că starea lui se va îmbunătăți pe și ce merge.

Examen de calificatiune preotesc. După-cum aflăm, la consistorul arhidieceșan din Sibiu s'au înscris pentru depunerea examenului de calificatiune preotesc la termenul din 25 Februarie cu totul 10 clerici absolți, care toți au depus examenul cu succes bun.

Corupțiunea parlamentară în Ungaria. Câțiva deputați conservatori au cerat, în urma unei împărțări din „Deutsches Volksblatt“, că deputații sânt, cărora li-s'au zălogit diurnele în sumă mai mare decât 1000 fl., și au aflat, că dintre 452 deputați sânt zălogiți 81, dintre care 49 liberali și 32 opoziționali. După lege, își perd mandatul acei deputați, ale căror diurne sânt zălogite mai mult decât de trei luni.

Eară o defraudatiune. Vice-notarul Iosif Cseh din R.-Palota a luat-o la sănătoasă, după-ce a defraudat 700 fl. bani publici.

Un oraș fără deficit. Socotelile orașului Ciuc-Sereda încheiate cu finea anului 1888 arată: venite 18.803 fl., spese 12.977 fl., restul casei 5826 fl., preste te stare activă este de 6064 fl.

Magna petis Phaeton! După modelul celor dela 1848, au cetit arangiatorii festivității dela 15 Martie din Budapesta 12 puncte, sub titlul: „Ce voește națiunea maghiară“. Iată ce voește ea, după enunțatiunile tinerilor „patrioți“. 1. O armată ungurească de sine stătătoare. 2. Până la înfrângerea acesteia, ca limba ungurească, tricolorul ungureș și insigniile statului ungureș să-și capete dreptul lor în armata comună. 3. Națiunea maghiară dorește, ca fiecare soldat din armată să depună jurământul pe constituția ungurească. 4. Dorește națiunea maghiară instituire de învățământ militar maghiar și o academie de oficeri cu limba de instrucțiune maghiară. 5. Dorește garanția perfectă a intereselor drepturilor tinerimii sale și spre acest sfîrsit primirea apriată a limbii de examen maghiar în §-l. 25 din legea militară. 6. Dorește o curte regală permanentă în capitala țerii. 7. Dorește independența economică a Ungariei. 8. Dorește o politică națională tare, care fie hotărâtă, pentru-că Ungaria să se întragă a națiunii maghiare. 9. Dorește, ca în Ungaria fiecare, dar' mai ales guvernul să recunoască egemonia culturii maghiare și exclusivă dominațiune a limbii maghiare. 10. Dorește un guvern național, care să fie condus de însușișirea pentru ideile naționale și care să conserve și să perfecționeze succesele democratice din 1848. 11. Dorește reducerea censului electoral, pentru-că cât de mulți cetățeni se poată fi alegători. 12. Dorește modificarea grabnică a legii dela 1879 despre dreptul de cetățean, ca cel mai mare fiu al patriei Ludovic Kossuth să nu fie expatriat. — Und sonst haben sie keine Schmerzen!

Foc în Selimber. Alaltăieri după ameași a izbucnit foc în Selimber, lângă Sibiu, și au ars edificiile dela șapte săteni. În ajutor a alergat și o parte a pompierilor din Sibiu.

O fabrică primejdioasă. Comitele suprem din Pojon contele Eszterházy a cetit într-o ședință a reprezentanței comitatene o scrisoare a inspectorului industrial Péterffy, în care i se face cunoscut comitelui, că fabrica de chibrituri a lui Weisz din Tîrnova se află într-o stare atât de miserabilă, încât edificiul în tot momentul poate exploda. Comitele a făcut arătare ministrului și a cerut, ca fabrica să fie imediat închisă; comitele a provocat totodată oficio pe autoritățile din Tîrnova să-i trimită un raport asupra întocmirilor fabricii.

Un grănițer din Hațeg ne comunică următoarele: Grănițerii din Hațeg au exerciat mai de mult fiecare după placul său dreptul trei-lunar de cărmărit, care de câțiva ani încoace îl exerciază comuna politică Hațeg, — după părerea scriitorului, — fără nici un titlu. Scriitorul îi aduce aminte părintelui protopop Ioan Ratiu, președintele actual al grănițerilor hațegani, că drepturile de cărmărit trebuie înscuate spre răscumpărare cel mult până la 31 Martie n. a. c., și-l întreabă, ce pași a făcut, ca fostii grănițeri din Hațeg să nu fie daunați în drepturile lor câștigate cu multă jefă în avere și sânge. Sperăm, că dl președinte nu va hesita a răspunde pe calea, care o va crede d-sa potrivită.

Cas de moarte. În Viena a murit alaltăieri generalul de artilerie baron Drechsler, în al 75-lea an al vieții.

Din Bucovina. D-lui general-major din Bucovina Teodor Seracin i-s'a conferit decătră Maiestatea Sa, pe baza statutelor „Ordinului-Leopoldin“ c'ăpătătorul trecut, nobilimea cu gradul de cavalier. — În 11 Martie n. a. c. s'a ales la curia proprietarilor mari ca deputat imperial procurorul din Suceava dl Goian cu o majoritate de 67 voturi, ear' în 12 Martie n. a. c. s'a ales tot acolo ca deputat pentru dieta Bucovinei cu unanimitate de voturi dl Dr. Stefanovici. — Ioan Cosovici, judecătorul districtului Dornei, precum și Nicolae Antonovici, procer din Rogozesci, împreună cu soția sa Ecaterina, au răposat în zilele aceste.

Societatea studenților români „Unirea“ își va sârbă Dumineca viitoare a X-a aniversare a întemeierii ei. Cu această ocaziune dl Anastasescu, student al facultății de litere, va ține o conferență, vorbind despre „Expunerea câtorva sisteme de istorie“. Se crede, că și dl Titu Maiorescu, ministru al instrucțiunii publice, va asista la această solemnitate.

România la expoziția din Paris. În diarele de preste munți cetim, că până acum s'au pornit din București la Paris 3 vagoane încărcate cu obiecte și produse din țeară, care vor garnisi pavilionul român dela expoziția universală. Din biletele de loterie s'au vândut 270.000, au mai rămas 30.000, care se vor vinde în luna aceasta cu ocaziunea unor baluri și sârbări.

Biblioteca internațională de opuri scrise de femei. În unul din numerii trecuți ai „Tribunei“ am adus o notiță despre această „Bibliothèque Internationale des oeuvres de femmes“, astăzi aflăm în diare unele sciri mai amănunțite despre ea. Biblioteca se va deschide în Paris cu prilegiul expoziției; în bibliotecă se vor aranja cărțile după limbi, căci toate națiunile pământului vor fi reprezentate, într-cât au literatură făcută de femei. Organul bibliotecii este „Corbeille Mondaine“. Ori-care femeie, care a scris un op, e îndreptățită, ba e rugată să-și trimită opul la reprezentantele diferitelor țeri; pentru Austro-Ungaria e reprezentantă, cum am spus, dna Sidonia Grünwald-Zerkowitz, autoarea cărții „Lieder der Mormonin“. Noi Români, deși nu avem multă literatură scrisă de femei, cu atâtă câtă avem putem fi reprezentată la numita bibliotecă: Matilda Poni și Veronica Micle cu poezii, Odorica Sevastos cu studii de datini populare, Adela Xenopol cu novelete, și altele, de care nu ne aducem aminte.

În amintirea faptelor militare din 1877 se va ridica un monument în capitala României. Guvernul va numi în curând, — spune „Românul“, — o comisiune de arhitecti, pentru a alege locul și forma acestui monument, spre amintirea glorioaselor fapte militare raportate de brava oștire română.

Dilele babei. Baba, care e personificarea timpului capricios dela începutul lunii lui Martie, în legenda popoarelor se face stean de coajă, fuge, fuge prin răstoaie, cum dăce Alexandri; după câteva zile de primăvară a dat înghiețul, care a făcut sfîrșit babei din legendă, dar' zilele ei în fiecare an se reintore. Dela prima Martie st. v., ziua Dochiei, cum se numește baba, până la 40 de sfîșii în zilele babei, adică nouă zile. Și noi sfîntem chiar în acele zile, alaltăieri era timpul atât de cald și de frumos, ieri a început să ningă și ninge și astăzi, stradele sânt pline de apă, încât numai de babe, mai ales când sânt soare, numai de ele te bucuri să le vezi înotând pe strade.

Curierul științific al „Românului“.

Holera și vaccinarea ei.

Cu ocaziunea a 14-a a aniversării societății studenților în medicină, care s'a făcut la 28 Ianuarie în localul băilor eforiei, în prezența unui public foarte numeros și ales din cei mai eminenți profesori, doctori, studenți, precum și doamne, dl C. Marinescu, student în medicină, a ținut o disertațiune asupra holerei și a vaccinării ei.

Holera, a dis dl Marinescu, acest flagel teribil, care a secerat fără îndurare atâtea milioane de oameni, își are leagănul seu primitiv în Indii, în regiunea deltei Gangelui. Până la 1818 holera era localizată pe acest teritor, dar' pe timpul unei epidemii violente ea fu transportată, grație unei corăbii engleze, și în alte țeri din Asia, ivindu-se în anul 1823 în Astrahan, adică la porțile Europei, unde

se opresce. A doua epidemie, dela 1826—37, fu pornită dela Ganges decătră caravanele pe uscat, prin Persia, Rusia, unde ajungând la Riga, trece în Germania și de acolo la Budapesta, ear' pe de altă parte ea fu transportată în Irlanda și de acolo în America. Țeara noastră a fost bătuită de 2 ori, la anul 1837 și 1848, și mulți oameni sânt încă, care își socotesc etatea după această epidemie. Deschidându-se canalul de Suez, i-se oferă și holerei un pasagiu mai drept și mai ușor spre Europa. La 1875 o vedem ajunsă în Marsilia, lumea de grozi cunosce victimele acestei epidemii. Groaza, pe care aceste epidemii o inspiră oamenilor, e zugrăvită într'un mod fidel în descrierile istoriografilor, și cât poate fi de teribilă reiese din faptul lugubru, că în India în timp de 60 ani a secerat 118 milioane de oameni.

Faptul esențial ce reiese din aceste epidemii este, că holera e o boală eminamente transmisibilă și această transmisibilitate se datorește persoanelor bolnave și anume rufelor, materiilor fecale etc. Un alt ordin de fapte a probat, că apa în timpul epidemiiilor nu este inofensivă.

Dar' cine este agentul misterios ce produce această maladie? — se întreabă dl Marinescu; și pentru-că se ne dăm seamă mai bine de natura lui, d-sa descrie tabloul zilnic al holerei.

În evoluțiunea holerei s'au admis 3 perioade: 1. Perioada prodromică sau a diareei premonitoare. 2. Perioada de algiditate sau reacțiune și a 3-a perioada de reparatiune. În prima perioadă scaunele sânt diareice, iată cu ce se începe prima scenă a acestei maladie, apoi ele devin bilioase, verzi, în urmă sâroase, durerile lipsesc, adese-ori crampe; perioada a doua schimbă cu totul aspectul bolii, nasul bolnavului se subțiază, ochii și pometele se pronunță, crampe dureroase, convulsii, temperatura corpului scade până la algiditate și colaps; când însă e destinată, ca boala să se termine fericit, întră în perioada a treia și toate simptomele se repară. Ca forme sânt earăși trei. 1. Forma comună. 2. Fulgerătoare. 3. Uscată.

Holera bătându în mod din ce în ce mai îngrozitor, profesorul Koch a fost trimis în Indii să studieze această boală. Și d-sa a fost fericit să constate prezența constantă a unei bacterii, pe care o prepara pentru microscop din materiile fecale risiforme.

Dl Marinescu trece apoi asupra morfologiei acestei bacterii ce este în relațiune intimă cu mediul, pe care se cultivă. D-sa descrie cercetările făcute în acest sens sub direcțiunea dlui profesor Dr. Babeș în institutul de bacteriologie. La microscop s'au observat nise puncte fine, mai bine colorate în aceste bacterii curbe, considerate de Huppe ca spori, precând dl profesor Babeș a dovedit, că sânt nise nucleoli. Și într'un mod experimental oratorul arată diferența ce această bacterie prezintă pe diferite medii de cultură față cu alte bacterii, pe care Finkler și Denekler le confundă cu cele ale holerei.

Ceea-ce privesc fisiologia acestei bacterii, dl profesor Babeș a observat, că baccili în virgula ai lui Koch, cultivați în buion, se mișcă, și d-sa, fără să fi putut să vadă cauza acestor mișcări, a prevădit, că ele sânt datorite unor cilivibratii, pe care Neuhausen îi vede după-ce prin un procedeu special a mărit bacteriile.

Bacteriile cultivate astfel pe medii nutritive inoculate la animale, nu mai produc boala, ele se atenuază, tot astfel le slăbesc virulența, aciditatea sucului gastric și mișcările

XXVI.

În primele zile țineu cu hotărâre, că Emilia, necredincioasa lui „păpușică de zăhar“, ar fi fost cauza la toate relele și că ea ar fi urzit conjurațiunea în contra lui. Își reamintu, că în ziua, în care mai pe urmă a vorbit cu ea, adurmise cu neîngrijire pe sofa, că trezindu-se a vădut-o îngenuchiată înaintea lui, — că trezirea lui ar fi scos-o din sărite, — că în fine în seara aceea a descoperit o gaură în cingătoarea lui, — fără îndoială făcută cu foarfecile, pe care i-le-a scos apoi din buzunar.

„Ea a vădut banii“, — își gândi Kusma Wassilievici, — „a spus drăcoacei de bătrână și amândoi dracii m'au momit în cursă, m'au scris epistola aceea... și astfel m'au fript. Însă cine s'ar fi așteptat la așa ceva dela ele!“

Atunci i-se umplu sufletul de față zimbitoare și dragălașă a Emiliei, de ochii ei senini și amăgitori...

„O femei, femei!“ — strigă el sclășnind din dinți, — „aceste dihanii...“

Însă când schimbă spitalul cu locuința sa, află ceva ce-l făcu să tremure, se se clătine. În ziua, în care fu dus la spital jumătate mort, venise la locuința lui o fetiță, care, după descriere, sâmăna cu Emilia ca două picături de apă, cu pîrlul despletit și sdrobotit întreabă de el și ce o nebulă fugi apoi la spital.

Acolo i-se spuse, că Kusma Wassilievici nu va trăi nici două zile, ear' ea cu mă-

nile împreunate și cu fața plină de durere se depărta plângând.

Era dar' lămurit, că ea nu se aștepta la astfel de sfîrșit, că ea n'a fost părtașă la crimă... Ori poate a fost și ea înșelată — nu-și va fi primit partea din pradă... Însă ea a părăsit orașul cu bătrâna criminală, care de bună-seamă scia de toate...

Kusma Wassilievici se perdeia în presupuneri și adese-ori își zăpăcia fciorul, provocându-l tot mereu să-i descrie pe fata, care a întrebat de el în ziua aceea, și să-i repleteze cuvintele ei.

XXVII.

După o jumătate de an primi Kusma Wassilievici dela Emilia alias Friderica Bengel o epistolă în limba nemțească. El puse pe cîneva să i-o traducă, și ni-o arătasă nouă foarte de multe ori.

Scrisoarea gema de erori ortografice și de semnele exclamării.

Pe cuvântă era sigilul poștei din Breslau. Suna astfel:

„Dlul sublocotenent Jürgehoff. Iubutului, neuitatului și neasemnatului meu Florestan!“

„De câte-ori am simțit dorința ca să-ți scriu! Dar', durere, întotdeauna am sugrumat-o, deși nu era gând mai înfrîntor pentru mine, decât ca d-ta să crezi, că și eu am fost părtașă la acel omor îngrozitor. O scumpul meu dn sublocotenent. Crede-mă, că

ziua, în care am aflat, că esti sănătos și în viață, a fost cea mai frumoasă din viața mea.

„Însă ea nu-ți scriu ca să mă arăt pe mine nevinovată! Nu, eu nu vreau să mint. Adevărat, eu am fost cea dintîiu, care am descoperit, că d-ta porți banii sub cămașă. (De altmintearea fac pe la noi așa măcelarii și neguțitorii de vite). Am fost atât de neprecăută și am vorbit de ei. Eu am dis chiar în glumă, căt de hazliu ar fi, dacă am pișea vre-o cățiva din ei.

„Însă horhuna de bătrână (dle Florestan! ea n'a fost mătușa mea) făcu un plan cu monstrul de Luigi și cu tovarășa lui. — Eu îți jur pe mormântul maicei mele, că nici până în ziua de astăzi nu știu ce fel de oameni au fost ei. Știu numai, că pe el îl chema Luigi, că amândoi au venit din București, și fără îndoială au fost pungași mari, căci se ascundeau de poliție și aveau bani mulți și prețioase.

„Luigi era un monstru cumplit, ucidea omul cum omori o muscă.

„El scia vorbi toate limbile, — și el ne aduse toate obiectele furate de servitoare. El scia toate și era în stare să facă orice. Un om crud. Ameți pe bătrâna, că ar voi numai să te îmbete, să te ducă afară din oraș, apoi să se depărteze și să dăcă, că el nu scie nimica și că d-ta esti vina la toate. — Că d-ta vei fi beut undeva cu un păhar mai mult ca de obicei! Însă criminalul avea

de atunci în gând, că ar fi mai bine să te stingă de pe lume, ca să nu mai aibă nici o frică.

El îți scrise în numele meu, ear' bătrâna făcu rînd, ca eu să mă duc de acasă. Nu puteam săci că ce se fie, și de Luigi mă temeam ca de moarte. El îmi diuse: „Îți succese grumazul ca la o găină!“ Și-și smuci mustețele înfrîntor.

„Apoi mă aduseră într-o societate... Așa îmi e de rușine, dle sublocotenent! Și acum când mă gândesc vîers lacrimi amare. Mie... Ah! nu m'am născut eu ca să... Însă ce a fost a trecut. Ce a fost nu pot face să nu fie. Și astfel s'a întemplat. Atunci mă cuprinse o frică mare și trebuia se fug, căci vedei d-ta, ce aș fi devenit eu, dacă ne-ar fi prins poliția? Blăstematul de Luigi, îndată-ce află, că d-ta mai trăiesci, fugi. Dar' eu m'am despărțit de ei, și acum, cu toate-că nu știu cum să-mi agonisesc un codru de pâine, sînt liniștit în conștiință! Poate mă vei întreba, că de ce am păsăit Nikolaieff-ul? La aceasta nu pot să-ți dau nici un răspuns. Am făcut un jurământ sfînt!

„Și acum o rugare ferbinte, foarte ferbinte! Dacă îți vei aduce vre-odată aminte de prietena d-tale Emilia — atunci nu te gândi la ea și nu o ținea de criminală. D-șeu cel atotcșitor vede inima mea. Am un renume rău, sînt ușuratică de fire, dar' nu sînt stricată. Te voiu iubi vecinic și nu te voiu uita

nici-odată, neasemnatul meu Florestan! Îți doresc toată fericirea pe acest pământ!“

„Eu nu știu, dacă vei primi epistola aceasta, însă dacă vei primi-o, te rog, serie-mi măcar două rînduri, ca să văd că ai cetit-o. Prin aceasta vei face fericită pe credincioasa ta Emilia.“

„P. S. Scrie-mi pe adresa F. B., posta restantă, Breslau, în Silesia.“

„P. S. S. Ți-am scris nemțește, fiindcă în altă limbă n'aș fi putut să-mi exprim sentimentele; d-ta poți să-mi scrii și rusește.“

XXVIII.

„Așadar i-ai răspuns?“ întrebaram noi pe Kusma Wassilievici.

„Aveam de gând... și de multe ori am voit. Dar' cum să-ți scriu? Nemțește... nu știu eu, și rusește... Cine i-ar fi tradus epistola? Și astfel nu i-am scris.“

Decâte-ori Kusma Wassilievici își sfîșia povestea, suspina din adîncul inimei și clătî-nând din cap dăcea: „Da, da așa sînt tîne-rețele.“

Ea' dacă se afla printre ascultători vre-unul, care pentru prima-dată să-și audă povestea sa vestită, îi apuca mîna, i-o puneia în creșet, dîcându-i se pipăe cicatricea.

În faptă, rana a fost îngrozitoare, căci cicatricea se întindea dela o urechie până la cealaltă.

intestinelor, deci, pentru a pute experimenta la animale, Koch și Babeș au trebuit să alca-linizeze sucul gastric și să paralizeze mișcările peristaltice prin opiu, și astfel din 35 casuri s'au putut produce experimental 30 de cazuri de holeră.

Dar fiindcă bacteriile se află numai în intestine, ce este cauza celui taboii clinic atât de general și rebel, care așa de mult seamănă cu o otrăvire? Koch crede, că trebuie să existe o substanță otrăvitoare secretată de bacterii și resorbită de alte organe, ceea ce numim ptomaine, dar până aici încă nu avem ptomain-ul specific al holerei.

După aceste domnul Marinescu trece asupra vaccinației holerei și ne spune, că s'a constatat, că baccilul holerei, cultivat pe substrat nutritiv, perde patogenitatea sa, își schimbă virulența, așa că purcelul de India nu mai moare inoculat de o atare cultură.

Gamaleia, condus de descoperirea ingenuoasă a lui Pasteur asupra turbării, s'a gândit că se ridice virulența, adică să aibă în stăpânirea sa puterea acestei bacterii, și a obținut un rezultat dorit, trecând bacteria prin corpul porumbelului, rămânând însă un mister modul cum procede, faptul important e, că porumbelul moare de holeră foarte repede, și astfel am obținut o otrăvă cu maximum de virulență. Dar pentru ca să păstrezi acest virus, trebuie să inoculezi mereu din un porumbel în altul, ce după durată scurtă a boalei e cam dificil.

Loewenthal și-a închipuit, că dacă va prepara o substanță compusă din substanțele sucului intestinal ce îi privesc holerei, adică din Amidon, zahăr, suc pancreatic etc., va avea o virulență analogă cu la Gamaleia.

Succesul a fost deplin.

Noi, dice dl Marinescu, în institutul de bacteriologie am făcut și experiența lui Gamaleia, dar nu am reușit, dar cu substanța compusă a lui Loewenthal, pe care noi am redus-o în formă de pastă, am omorât purceii de India și șoarecii albi, obținând o holeră tipică.

Lucru de cea mai mare importanță este, că s'a putut obține bacterii de holeră de diferite virulențe, și aceasta constituie cheia vaccinației. Vaccinația se poate face în două moduri, cu vaccin viu și chimic. Gamaleia, care singur posedă secretul vaccinației sale, preferă cel chimic și e cu mult mai rațional, mai sigur, deoarece ce se poate măsura, precând nici odată nu poți fi sigur de cantitatea exactă a bacteriilor inoculate. Spre acest sfârșit urmând acestui procedeu, dl Marinescu a inoculat 3 șoareci din cultură încălzită la 70 la s., a doua di din cultură încălzită la 60 la s., și pe urmă din pasta virulentă, din care s'au inoculat încă alți 3 șoareci de control. Din această experiență un animal a rămas imun, precând animalele de control au murit toate. Din a doua experiență animalele vaccinate au rămas toate în viață, precând cele de control au perit de holeră. Și dl Marinescu prezintă publicului 5 șoareci albi în deplină sănătate, care sunt refractari holerei asiatice.

Pentru-ce aceste animale sunt refractare? Care este mecanismul imunității? Iată o întrebare, pe care 3 din cei mai iluștri oameni au explicat-o în diferite moduri. Pasteur dă, că animalul e refractar fiindcă prima bacterie a sustras ce i-a trebuit din organism și bacteria a doua nu mai are cu ce să se nutrească. Teoria dlui Pasteur poate fi foarte bine înțeleasă, când e vorba de o eprovetă cu gelatină, dar organismul nostru nu se poate asemăna cu această eprovetă inertă, căci scim cât de repede se reproduce în organism ori-ce perdere. Chauveaux ne spune, că prima bacterie a lăsat o substanță nocivă pentru a doua bacterie, basat pe lupta între ele a bacteriilor diferite și nimicirea celei mai puțin rezistente și dezvoltarea celei mai forte. Dar și pentru dl Chauveaux există tot același răspuns ca pentru dl Pasteur, adică, că organismul nu este o eprovetă cu gelatină. Metschnikoff a dovedit, că bacteriile, după ce intră în organism, sunt mâncate de celulele organelor, în care le-a vădit degenerate, moarte, ear' când e ca bacteria să rămână victorioasă, se scie, că celulele degenerate și trec în mortificare. Deci se vede, că există o luptă fățișă între bacterii și celule, pe care Metschnikoff le numește „phagocite“.

Pentru a încheia, dl Marinescu spune în câteva cuvinte, că baccilul holerei e o bacterie patogenă, dar — cultivată — perde virulența, se poate însă, după Gamaleia și Loewenthal, exalta virulența, ceea ce ne conduce la vaccinațiune.

Loreley.

VARIETĂȚI.

(Statua generalului Boulanger.) În Nordul Europei, dice „Le Courrier du Soir“, este obicei, ca în timpul iernii să se facă statue de zăpadă de o înălțime foarte mare, reprezentând pe oameni politici ai țilei, prelângă aceste statue se află niște cutii, în care aruncă fiecare câte ceva, și sumele care se găsesc în ele sunt împărțite locuitorilor, care sufer din cauza iernii. În iarna aceasta s'a

făcut la Copenhaga statua de zăpadă a generalului Boulanger, și pare-că ea a avut un succes, căci s'a adunat o întreagă avere, care a fost întrebuințată pentru binefaceri.

(O mare bandă de făcători de rele în Turcia.) Diarul „Levant Herald“ dice, că în vilaietul Diarbekir o bandă compusă din două sute persoane, având trei șefi curji, pustia de câțiva timp acest vilaiet, omorând, dând foc și devastând tot în trecerea lor. Acum în urmă ei au pus foc la un sat întreg și au omorât șese persoane, între care un creștin și cinci Turci. Nemulțumiți cu această faptă selbatică, au împins barbaria până a tăia în bucăți cu iataganele pe trei copii ai unui nobil armean din acel sat. Liri-pașa, guvernatorul-general al vilaietului, îndată ce a aflat despre atrocitățile comise, a trimis un escadron de cavalerie, care, după o luptă de mai multe zile, a omorât pe unul din șefii bandeii, ear' pe ceilalți doi șefi împreună cu patruzeci din semenii bandeii i-au prins și i-au adus la închisoarea centrală a vilaietului.

(Obiceiuri mongole.) Obiceiul la Chi-nezi e, că atunci când se întâlnesc doi prieteni pe drum, cel care face întrebări ridică cu atât mai mult pe celălalt în slava cerului, cu cât acesta se înjosește mai mult și vice-versa.

Exemplu:

„Cum se află prea-luminatul meu prieten, vestitul și învătățul și bogatul Ciang?“

„Pecătosul meu cadavru se află foarte bine.“

„Unde ți-ai ridicat mărețul și orbitorul palat?“

„Miserabila mea visuină se găsește în Luchan.“

„Frumoasa și încântătoarea d-tale familie nu s'a mai înmulțit, decând nu ne-am vădut?“

„Nu; ea se compune tot din cinci ființe urite, murdare și diforme.“

„Grafioasa d-tale nevastă se află bine?“

„Mulțumesc; ciurma mea e sănătoasă.“

POSTA ULTIMĂ.

Budapesta, 15 Martie n. Aniversarea zilei de 15 Martie a decurs fără tulburări.

Berlin, 15 Martie n. Împăratul-Rege Francisc Iosif va veni aici în August.

București, 15 Martie n. Când i-a venit la cunoștință abdicarea, ex-regina Natalia a zis: „Milan mi-a făcut mie și sisei multă nefericire; îl iert și rog pe Dumnezeu să-l ierte.“

Belgrad, 15 Martie n. Rechemarea lui Hengelmüller va urma în curând.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI“.

Budapesta, 16 Martie n. (Casa deputaților). Mocsáry observă față cu Berzeviczy, că între el și Doda nu există nici un fel de solidaritate, pentru-că alegătorii nu au cerut, ca el să-l reprezente în parlament pe ei, ci interesele patriei.

(Aprobări viue în stângă). În scrisoarea ce i-au adresat-o lui, Caransebeșenii au declarat, că Românii nutresc cea mai mare simpatie pentru națiunea maghiară și dau expresiune aceleia alegând pe un Maghiar de deputat. El doarece, ca examenele să se facă în limba în care respectivii absolvează gimnasiile. (Contrațicieri în dreapta). Berzeviczy declară, că dacă Caransebeșenii au ales neîntrerupt pe un ultraromân și apoi numai decât, dintre atâția politici maghiari, pe Mocsáry, aceasta dovedește, că el stă mai aproape de Românii din Caransebeș. De altmintearea se scie, că Mocsáry a vorbit cu vehemență în contra legii cu privire la instrucțiunea obligată a limbii maghiare.

București, 16 Martie n. Cercurile guvernamentale nu sunt îngrijite, că evenimentul din Serbia va avea vre-o înfruntare neliniștitoare asupra stărilor interne din România. Dimpotrivă se așteaptă, că o mare parte a emigranților sârbesci, care până acum au petrecut în România, se vor reîntoarce acasa.

Viena, 16 Martie n. În cercurile competente nu se scie nimic despre rechemarea ambasadorului austro-ungar Hengelmüller.

Paris, 16 Martie n. Ieri s'au făcut din nou importante perchișii domiciliare.

Belgrad, 16 Martie n. Milan pleacă Marți la Budapesta și, după audiență la Monarhul austriac, se va reîntoarce numai decât la Belgrad, ear' de acolo se va duce direct la Constantinopol.

Bibliografie.

Reviste pedagogice. O revistă pedagogică, întocmită după toate trebuințele învățătorilor și scrisă într-o limbă pricepută de mințile nu prea deprinse cu multă filosofie, noi Românii încă nu avem. Ce avem și ce numim reviste pedagogice sunt țiare, care se ocupă și cu chestiuni pedagogice, dintre care însă una însă superficial și puțin serioasă, alta prea vast (!), ear' alta cu nepricepere de lucru.

În Ungaria și Ardeal noi avem două reviste pedagogice: „Școala și Familia“ și „Convorbiri Pedagogice“. Cea dintâi, pe timpul când era redactată de I. Popea și A. Barseanu, era și interesantă și instructivă, ocupându-se serios cu multe treburi dascălești. Ni-se pare, că astăzi „Școala și Familia“ scoboară, în loc să se înalte. Și apoi atâta filosofie fără rost! — „Convorbiri Pedagogice“ ar fi putut fi mai serioase, să mai înceteze cu portretele și cu spiritul polemic, căci nici una, nici alta, n'au fost de noi. Această revistă e variată indetel și interesantă — pentru învățători.

În România apar: „Lumina Pentru Toți“ și „George Lazar“. Cea dintâi e enciclopedică. Să ne ierte Ddeu, dar' a vorbi de enciclopedie la noi e prea-prea. Ear' a face enciclopedie, nu-i este dat unei reviste menite pentru dascăli. „Lumina Pentru Toți“ e cu toate acestea cea mai apropiată de scopul ei ca revistă pedagogică. „George Lazar“, redactată de bărbai într'adever competenți, se ocupă cu chestiuni mai înalte, chestiuni de școale superioare, și ca atare e bună.

Extrase din „Budapesti Közlöny“.

Licitațiuni:

— 29 Martie st. n. a. c. imobilele văduvei după Mihail Winkler (în Erdőd) decătră tribunalul reg. din Sătmár-Nemeti.

— 12 Aprilie st. n. a. c. imobilele văduvei Jivana Lakovits nasc. Stevanov decătră tribunalul reg. din Chichinda-mare.

— 21 Martie st. n. a. c. imobilele lui Samuil Kares decătră executorul jud. din Sighișoara.

— 4 Aprilie st. n. a. c. imobilele lui Bernard Schlesinger decătră executorul jud. din Timișoara.

Edicte:

A se insinua pretensiunile în 45 de zile:

— la rămasul după Catarina Wolff (din Mellenrag) la judecătoria cerc. din Sighișoara;

— la rămasul după Elisaveta Sebestyén nasc. Gajdán (din Bichș-Giula) și Maria Bogar nasc. Drojdan (din Tót-Komlos) la tribunalul reg. din Bichș-Giula;

— la rămasul după Avacum Putnic (din Uj-Szent-Iván) la tribun. reg. din Chichinda-mare;

— la rămasul după Maria Stoian (din Toracul-mare), Toma Gruici (din Klekk), Ioan Naek (din Becicherecul-mare) și Teresia Ortner (din Szent-György) la tribunalul reg. din Becicherecul-mare.

Concurs în provincie:

— Contra Grigoriu Matheiu în Sibiu. Cnrs. cms. Iosif Jahn; massa crt. Paul Theil. Term. de ins. 24 Maiu n., proced. de licid. 14 Iunie n. c.

Posturi vacante:

— Un post de practicant în drept cu diurnă la tribunalul reg. din Arad. A se adresa în patru săptămâni la autoritățile competente.

— Un post de subjude la judecătoria cerc. din Cinci-biserici, cu salariu de 1000 fl. și re-lut de cuarțir 100 fl. A se adresa în două săptămâni la autoritățile competente.

Căldindarul zilei.

5/17 Martie.

Julian: Conon.

Gregorian: Gertrud.

Soarele: răsare 6.11, apune 6.06.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 16 Martie, 6 ore dimineața.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 760.1)	Diferența din prețidă	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vântului
718.5	+6.3	-4.4	+4.4 -4.4	NV

Din țeară, 14 Martie, 7 ore dimineața.

Stațiunile:	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vântul direcția	țaria
Budapesta	761	+ 0.5	SV	1
Sătmár	761	+ 1.6	O	1
Cluj	763	- 0.8	O	2
Orșova	765	+ 4.2	N	1
Timișoara	765	+ 0.6	—	—
Arad	762	+ 1.3	N	2
Panciova	760	+ 4.4	SO	1

Sosiți în Sibiu.

La 16 Martie n.

Hotel „Neurhrer“: Contele Teleky, sub-locotenent; Grünberger din Budapesta; Buchwald, Bernhardt, Kluu, comercianți din Viena.

Economic.

Concurs cu oferte. La 2 Aprilie a. c. se va ține o licitație în localitățile oficiului de arhitectură al comitatului Sibiuului pentru întreprinderile următoare:

1. Așezarea de stâlpi noi pe drumul de țeară Turda—Brașov, Sibiu—Sighișoara și drumul Turnul-roșu.

2. Renovarea podului dela Brad afător în drumul de țeară Turda—Brașov, apoi a podurilor Nr. 137, 138 și 139 tot din acel drum.

Informațiuni mai de aproape se pot primi dela oficiul de arhitectură al comitatului Sibiu.

—
Tirgul de țeară din Cluj, încheiat în 12 Martie, a fost slab. Mărfuri au fost destule, dar' nu erau cumpărători. Industriașii au rămas nemulțumiți. Asemenea a fost slab și tirgul de vite. Abia s'au vândut cu totul 1414 vite cornute și 196 cai. Prețul vitelor de jug și al vișeilor de prăsilă s'a mai urcat puțin. S'a vândut părechia de boi de jug cu 250—320 fl., de îngrășat cu 180—200 fl., o vacă cu vițel mic 70—80 fl., o vacă stearpă 45—55 fl., părechia de bivoli 170—200 fl., părechia de bivolițe 120—140 fl. Cai mijlocii de ham 50—100 fl., ba și mai puțin; câțiva cai s'au vândut și cu 200—250 fl. Bucate au fost transportate puțin la tirg, din cauză că drumurile sunt prea rele.

—
Lloydul austro-ungar în luna lui Ianuarie a. c. a avut un venit de 549.905 fl. la o cale de 122.716 mile, precând în aceeași lună a anului trecut venitul a fost de 481.375 fl. si calea de 140.261 mile. Așadar venitul lunii Ianuarie a. c. este cu 68.530 fl. mai mult ca în Ianuarie 1888.

—
La tragerea din 14 Martie a. c. a loselor sârbesci din 1881 în Viena a câștigat 100.000 franci s. 4306 Nr. 22, 10.000 franci a câștigat s. 2846 Nr. 17. Au câștigat apoi: 4000 fr. s. 5702 Nr. 22, câte 1000 fr. s. 5702 Nr. 13 și s. 5702 Nr. 36.

—
Ața de urzică a devenit cu ajutorul științei un product nou și folositor pentru oameni. Fibrele ei se întrebuințează în diferite moduri în fabricile textile, astfel încât astăzi se cultivă această plantă chiar înadins în mai multe părți ale Europei. O fabrică din Dresda produce dintr'nsa un fel de ață atât de subțire, încât la o lungime de 60 de mile măsură numai 1 chilogram.

Prețul mărfurilor.

Piața din Sibiu, 15 Martie. Grâu hectolitru 76—82 chilo fl. 4.40 până fl. 5.20, grâu mestecat 76 până 74 chilo fl. 3.20 până fl. 4. —, secăra 70 până 76 chilo fl. 2.90 până fl. 3.30, orz 62 până 66 chilo fl. 3.80 până fl. 4. —, ovės 45 până 50 chilo fl. 1.90 până fl. 2.30, cucuruzul 70 până 74 chilo fl. 3.40 până fl. 3.80, melaun 78 până 82 chilo fl. 3.50 până fl. 4. —, crumpene 68 până 70 chilo fl. 1.10 până fl. 1.30, semănță de cânepă 48 până 50 chilo fl. 3. — până fl. 3.50, mazerea 76 până 80 chilo fl. 4. — până fl. 5. —, lintea 78 până 82 chilo fl. 9. — până fl. 10. —, fasolea 76 până 80 chilo fl. 4.50 până fl. 5. —, păsat de grâu 100 chilo fl. 15. — până fl. 16. —, făină Nr. 8 100 chilo fl. 13. —, Nr. 4 fl. 12. —, Nr. 5 fl. 10. —, slănină 100 chilo fl. 56. — până fl. 58. —, unsorarea de porc fl. 60. — până fl. 62. —, sūu brut fl. 18. — până fl. 20. —, lumini de sūu fl. 32. — până fl. 34. —, lumini turnate de sūu fl. 36. — până fl. 38. —, sūupun fl. 20. — până fl. 24. —, fēn 100 chilo fl. 1.70 până fl. 1.90, cânepa fl. 30. — până fl. 32. —, lemne de foc uscate m. cub. fl. 2.50 până fl. 3.50, spirțul p. 100 l. % 52 până 55 cr., carnea de vită chilo 34 cr., carnea de vițel 28 până 40 cr., carnea de porc 42 până 48 cr., carnea de berbec — până — cr., ouă 10 cr 18 până 22 cr.

Piața din Mediaș, 14 Martie. Grâu hectolitru fl. 4.50 până fl. 5. —, grâu mestecat fl. 3.60 până fl. 4. —, secăra fl. 3. — până fl. 3.30; orșul fl. — până fl. —; ovșul fl. 1.80 până fl. 2.10; cucuruzul fl. 3.25 până fl. 3.60; semănță de cânepă fl. 3.50 până fl. 4. —; crumpene fl. 1.50 până fl. 2. —; melaun hectolitru fl. — până fl. 14. —; mazerea fl. 4.50 până fl. 5. —; fasolea fl. 5. — până fl. 5.25; lintea fl. — până fl. 10. —; chiminul (secăraua) fl. 45. — până fl. 50. —; sūu brut 100 kilograme fl. 17. — până fl. 22. —; lumini de sūu versate fl. 36. — până fl. 38. —; unsorarea de porc fl. 62. — până fl. 65. —; slănină fl. 50. — până fl. 66. —; cânepa fl. 38. — până fl. 40. —; fēn fl. 1.50 până fl. 2. —; sūupun 100 bucăți fl. 20. — până fl. 30. —, spirțul gradul 15 cr.; carnea de vită chilo 28 până 32 cr.; carnea de vițel 24 până 32 cr.; carnea de porc — până 44 cr.

Piața din Cluj, 15 Martie. Grâu: 580 fl. 6.04 cr., secăra 4 fl. 20 cr. — 40 cr., porumb 4 fl. 20—4 fl. 60, ovės fl. 4. — până fl. 4.40 per 100.

Făină: Nr. 0 15 fl. — cr., Nr. 1 14 fl. 50 cr., Nr. 2 14 fl. 10 cr., Nr. 3 13 fl. 60 cr., Nr. 4 13 fl. 25 cr., Nr. 5 12 fl. 75 cr., Nr. 6 12 fl. — cr., Nr. 7 11 fl. 50 cr., Nr. 8 9 fl. 90 cr., Nr. 9 9 fl. — cr., Nr. 10 9 fl. — cr., gr. 4 fl. 75 cr., țările 3 fl. 75 cr.

Vite mari s'au vândut 364 de capete: părechia de boi cu 170—200 fl. vacă cu vițel mic 60—70 fl., vaci frumoase 60 fl. mijlocii 45—55 fl., viței de un an părechia 30—40 fl., un vițel sugător 8—10 fl.

Porci, grași și grei, unul cu 80—90 fl., mijlocii 35—45 fl., mai slabi 16—18 fl., purceii 8—10 fl.

Galite, cu părechia: pui de găină 35 cr.—40 cr., o găină 70 cr. 1 fl., o curcă 2 fl. 60 cr., o rață fl. 90 cr., o găscă grasă 4 fl. 50 cr., găscă ușoară 2 fl. 50 cr. apoi 5 ouă cu 10 cr.

Fēnul: un car cu 6—7 fl., un car de pae fl. 2 60—3, părechia de snopi 8 cr.

Lemne de foc: un car 3 fl. — cr. 4 fl. 50 cr. Carnea cu chilo: de vită 30—34 cr., slănină 72—80 cr., unsorarea 80 cr., untul — cr., șuncă 60 cr., salamă — fl. — cr., cărnați 60—64 cr.

Tirgul de rămători în Steinbrunn. În 15 Martie n. s'a notat: ungurești bătrâni grei 55. — cr. până 55 1/2 cr., ungurești grei, tineri 57. — cr. până 58 1/2 cr., de mijloc 56. — cr. până 57 1/2 cr., ușori 49. — cr., până 50. — cr., marfă țărănească, grea 49. — cr., până 50. — cr., de mijloc 48 1/2 cr., până 49. — cr., ușoară 48. — cr. până 48 1/2 cr., românești, de Bakony, grei 51. — cr. până 51 1/2 cr., transito, de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr., până — cr., transito sârbesci grei 50 1/2 cr. până 50 — cr., transito de mijloc 47. — cr. până 47 1/2 cr., transito ușori 44. cr. până 46. — cr., îngrășași cu ghindă — cr. până — cr. per 4 1/2 cumpenji dela gară.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 15 Martie 1889.

Săminte	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.
dela	până	dela	până	
Grâu				
Bănkienesc, nou	—	—	—	—
Grâu dela Tisa	7.45	7.65	—	—
Grâu dela Pesta	7.50	7.60	—	—
Grâu de Alba-regală	7.50	7.60	—	—
Grâu de Bácska	7.50	7.60	—	—
Ungurese de Nord	7.35	7.60	—	—

Săminte, vechi ori noue	Sotal	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.
dela	până	dela	până
Secară	—	—	70—72
Orz	—	—	60—62
Nutret de vinars de bere	62—64	6.80	7.10
Ovės	—	—	64—66
Cucuruz (porumb)	—	—	7.35
bănkî, de alt soia	75	5.25	5.70
—	73	4.45	4.65
—	—	4.70	4.75
Hrîșcă	—	—	5.40
—	—	—	5.75

Grâu	de primă. de toam.	7.20	7.41
Cucuruz	Int. Aug. Main. fun. de toam.	4.98	7.43
Ovės	de primă.	5.26	5.31

Produse diverse		Scia		Curat	
		dela	până	dela	până
Prețul pe 100 chilogramme.	Sam. de trif.	Lucernă ungurească	60. —	64. —	
	"	franceză	—	—	
	"	italiană	—	—	
	Olen de rap.	roșie	48. —	58. —	
	Olen de in	rafinat	37. —	37.50	
	Uns. de porc	dela Pesta	58.75	60. —	
	"	dela țeară	—	—	
	Slănină	svătăță	51. —	51.50	
	"	afumată	56. —	57. —	
	Său		38.50	34.50	
	Prune	din Bosnia, în buți	10.25	17.50	
	Lictar	din Serbia, în saci	16.50	16.75	
	"	slavon, nou	16. —	16.25	
	Nuci	hăndățesc	—	—	
	Gogoși	din Ungaria	—	—	
"	unguresci	—	—		
"	sărbesci	—	—		
Miere	brută	29.50	30. —		
"	galbină străcurată	33. —	34. —		
Ceară	de Rosenau	115. —	117. —		
Spirit	brut	14. —	15. —		
"	Drojdinu de spirit	18.50	19. —		

Orăștie la *N. Vlad*, apoteca la „Ursul-negru”.

Pretul unui exemplar **15 cr. v. a.**

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiu, sub responsabilitatea lui **Michail Gerula**.